

I. SZAKMAI BESZÁMOLÓ

1. A támogatott Népzenei Találkozó szakmai programjának részletes leírása, résztvevőinek és a megvalósítás eredményességének bemutatása

1.1. Részletes leírás

A **XXVII. Kecskeméti Népzenei Találkozót 2017. szeptember 14-én** a hagyományokhoz híven egy irodalmi népzenei műsorral indítottuk. Magyar Népzene a XX. század magyar irodalmában címmel a Cifrapalota Pávás termében rendeztük meg az estet. Kerekes Éva és Trill Zsolt Ady Endre, Krúdy Gyula, Sinka István, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Nagy László, Weöres Sándor, Sinka István és Tamási Áron verseit adta el, miközben a Fonó zenekar kalotaszegi kesztyűs, bodonkúti verbunkot és legényest, alföldi népdalokat, szatmári csárdást és frisst, ördög sfüzesi dallamokat, vasi népdalokat, perkátai dallamokat, moldvai dallamokat és kőröspataki forgatóst és csárdást játszott.

Másnap, **szeptember 15-én** délelőtt 6 kecskeméti oktatási intézménybe jutottak el hagyományteremtőn, ahol a gyerekek élményszerű módon, játszva ismerhette meg népzeneinket, valamint a népi hangszereket, népszokásokat, népmeséket, hiedelmeket és a néptáncokat.

Ugyan ezen a napon, **szeptember 15-én** délelőtt **A magyar népzene oktatása Kodály után 50 évvel** címmel konferenciát szerveztünk a népzene oktatásról a Debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola-AMI, valamint a Magyar Néprajzi Társaság Népzene-néptánc Szakosztályával közösen. Kodály Zoltán zenepedagógiai munkássága azzal az alapvetéssel számol, hogy a magyarságnak a beszélt anyanyelvi kultúrája mellett van egy zenei anyanyelve is. Olyan hagyományos zenei műveltsége, melynek kiépülése gyermekkorban, a családi körben veszi kezdetét, és a természetes belenevelés folyamatában, a szocializáció útján teljessé válik. A mester halála óta eltelt ötven év alatt a magyar társadalom ebben tekintetben (is) gyökeresen átforgatózott. A zenei műveltség kiépítésének feladatát ma már szinte teljes egészében az iskolarendszer vette át. A konferencián arról hallhattunk előadást, hogy hol tart és milyen eredményeket tud felmutatni ezen a területen az intézményes zeneoktatás? Hogyan jelenik meg a népzene a mai magyar pedagógusképzésben? Van-e még zenei anyanyelvünk? Hogyan tud hasznosulni a Kodály-örökség a mai magyar népzeneoktatásban? Konferenciánk előadói ezekre a kérdésekre keresték a válaszokat, és ebben a témakörben vázoltak fel megoldási javaslatokat.

Előadók:

Árendás Péter – LFZE Népzene Tanszék

Bese Botond – Búzaszem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Göd

Dóra Áron - Család Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Keszthely

Husi Gyula - Zselic Alapfokú Művészeti Iskola, Szenna

Navratil Andrea – Dúdoló Népdalklub

Römer Ottó - Nyíregyházi Egyetem

Szerényi Béla – Óbudai Népzenei Zeneiskola

Tóth Lilla – Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola, Debrecen

A konferenciát dr. Agócs Gergely vezette.

A konferencia közönsége és az előadók között hosszú és érdekes párbeszéd alakult ki a témáról.

A találkozó egyik fő rendezvénye volt **szeptember 15-én** a „Mély kútba tekinték – című **hagyományteremtő gálaműsor** Kodály Zoltán emlékére, zenei anyanyelvünk hagyományteremtőinek közreműködésével.

A Kodály-évforduló alkalmából megrendezett gálaműsorunkban megmutattuk, hogy a

zeneszerző népzenekutatói munkásságának terepén, a Kárpát-medence különféle régióiban máig él gyakorlatként találkozhatunk az éneklés, vagy a hangszeres zene hagyományával. A m sorban közreműködtek hagyományos zenei adók, a magyar népzene Kodály által kijelölt dialektusterületeiről, a különféle stílusokat, hangszeres és hangszeres együtteseket kiegyenlített arányban jelenítsük meg.

Közreműködtek:

Majláth zenekar – *Homoródabásfalva* – Homoród mente
Cziluka György, Tóni Rudolf, Orbán László – *Kalotaszeg*

Kalló Katalin – *Inaktelke* – Kalotaszeg

Tankó Dezső és Tímár János – *Hidegségpataka* – Gyimes

Kerekes József – *Karcag* – Nagykunság

Pékó Miklós „Szamóca” – *Egyek* – Hortobágy

Farkas Ferenc és zenekara – *Udvard* – Vág-Garam köze

Árvai Sándor – *Lénárdaróc* – Borsod

Imregi Asszonykórus – *Imreg* – Vízentúl

Dobcsák Béla és Doncsák János – *Szomotor* – Bodroghöz

Mezei József és zenekara, valamint énekesei – *Kórógy* – Szlavónia

A gálam sor után a **Fonó zenekar** vezetésével elkezdődött a **Táncház** a kulturális központ elcsarnokában. A táncokat ifj. Zsuráfszky Zoltán és Zsuráfszky-Szabó Judit tanították. Hajnalig tartó táncházat tartottak.

Másnap **szeptember 16-án** délelőtt a Hagyományok Háza és a Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ Nonprofit Kft. által közösen meghirdetett VI. Kecskeméti Prímásversenyt 10.00 órától rendeztük meg táncház zenészhedősök számára a kulturális központ színháztermében.

Pályázhatott minden hagyományos magyar népzenei játszó hegedős, aki 2017. szeptember 16-án már betöltötte a 18-ik, de még nem töltötte be a 35-ik életévét.

Minden hegedősnek két versenyszámot kellett előadnia, (egy kötelező és egy szabadon választott programot) egyenként 5-5 perc időtartamban. A kötelező versenyszámban a versenyző által megjelölt eredeti felvételek alapján a történelmi Magyar Királyság Szilágy vármegyéje valamely kiválasztott településének, vagy Somogy, Tolna és Baranya megyék tájegységeinek magyar népzenejét kellett előadni. A szabadon választott versenyszám a magyar népi hegedőjáték bármely táji változatát képviselhetette, egy következő feltétellel. Ha a versenyző kötelező versenyszáma a volt Szilágy vármegye zenei hagyományát képviseli, akkor a szabadon választott versenyszám csak az Alföld, a Felföld, vagy a Dunántúl valamely magyar tájegységének népzenejét mutathatja be. Ha a versenyző kötelező versenyszáma a Somogy-Tolna-Baranya térségből való, akkor a szabadon választott versenyszám csak erdélyi magyar népzene lehetett.

A versenyen a pályázók a következő produkciókkal mérték össze tudásukat:

Név	kötelező / választott produkció eredete
1./Cseszák Zsombor	Bogyiszlói muzsika/Szilágysági muzsika
2./Samu Zoltán	Tánczene Szilágyságból/Kisari dallamok
3./Túri Luca	Bogyiszlói ugrós, lassú és friss csárdás/ Kőröspataki lassú csárdás, sebes csárdás és marosszéki
4./Vizeli Bálint József	Friss csárdás és ugrós/Öreges, egylábú és pontozó

Az állandó kísérő zenekar muzsikusi Karacs Gyula, Molnár Péter, Tárkány Kovács Bálint voltak.

A zsűri tagjai Pávai István népzene kutató, Virágvölgyi Márta népzene sész, Árendás Péter népzene sész, Vavrinecz András népzene sész, népzene kutató és Rómer Ottó népzene tanár voltak.

A szakmai szempontból rendkívül nehéz és színvonalas verseny díjazottjai a következők lettek:

A III. helyen Cseszák Zombor Óbecse és Samu Zoltán, Kiskunfélegyháza, díjuk: 25-25 óra stúdióidő, a Fonó Budai Zeneház felajánlása.

A II. helyen Túri Luca, Orgovány, díja: 50 darabból álló Új Pátira népzenei lemezsorozat, Hagyományok Háza felajánlása

Az I. helyezett Vizeli Bálint József, Nagykanizsa, díja: 1.000.000 Ft értékű cseh mesterhegedő - Ladislav Prokop műhelyéből (Chrudim, Csehország, 1924), Kecskemét Megyei Jogú Város díja

Este **6 órakor** "Csillagoknak teremtje" népzenei gálaműsor - Kodály gyűjtései a mai magyar népzenei együttesek repertoárjában című gálaműsort mutatták be a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tanszékének tanárai (Balogh Kálmán, Árendás Péter, Vizeli Balázs, Bárdosi Ildikó, Balogh András, Juhász Zoltán), valamint a Parapács együttes Kecskemét Főterén.

A gálaműsor keretében rendeztük meg a Prímásverseny eredményhirdetését, ahol Homoki Tamás alpolgármester adta át a fődíjat, a városdíjat, a mesterhegedőt.

A koncert után a Parapács Együttes várta táncházba a közönséget. A táncokat Nyíri Gábor és Nagy Luca irányította fergeteges tempóban és fantasztikus hangulatban.

Szeptember 17-én 10 és 16 óra között a Tiszán Vízén Át Egyesület szervezésében Kecskeméti Versenyre is invitáltuk a találkozóra résztvevőket.

Délután 11 órakor a Főterre tervezett Páva-gálát – a rossz időre való tekintettel - a Kulturális Központban tartottuk meg a Fölszállott a páva tehetségkutató műsor gyermekek résztvevőinek közreműködésével

A műsort szerkesztette: Farkas József

Felléptek: Dusnoki Aprók Gyermek Néptáncgyűjtése, Veres Hunor (ének), Balogh József (tánc), Szécsényi testvérek (hegedő, brácsa), Erdélyi Luca (ének), Aprója Dudazenekar.

A majdnem kétórás műsort nagy siker kísérte.

A találkozón **este 7 órakor** a Magyar Állami Népi Együttes „**Táncánon** Hommage à Kodály Zoltán” című előadásával tisztelegtünk Kodály Zoltán emlékével a Kulturális Központ színháztermében. Egy képzeletbeli közösség életének apró mozzanataiból bontakozik ki a történet, melynek zenei keretét Kodály Zoltán (és kortársa, Bartók Béla) kompozíciói, illetve a zeneszerző által gyűjtött népdalok alkotják. A jelenetek során emberi kapcsolatok kialakulását, azok elvesztését, örömeiket és bánatokat, valamint a mindennapok és ünnepek rituáléit követhetjük nyomon.

Gazdagon árnyalt, lírai-asszociatív képek, színpadi történetek, a tér és az idő síkja játékosan változó spektrumán keresztül jutunk el a végkifejletig: az emberi lét, az élet diadalának katartikus kinyilatkoztatásáig.

A Táncánonban olyan ismert és népszerű Kodály-művek idéznek fel, mint a Hány János, a Hét zongoradarab (Op. 11), a Kilenc zongoradarab (Op. 3) vagy az Esti dal.

A vasárnap esti rendezvény méltó befejezése volt a XXVII. Kecskeméti Népzenei Találkozónak.

A citera címmel a Találkozó idején az Alföld citera gyűjtéseiből mutattunk be egy 50 darabból álló kiállítást a Hírös Agóra Kulturális Központban. Célunk volt, hogy az érdeklődők minél jobban megismerhessék ennek a hangszernek a sokféle változatát.

2. Szakmai vonatkozások, hatások, tapasztalatok

A nagy múltú rendezvényt idén hatodik alkalommal a Hagyományok Házával közösen szerveztük meg. Együttműködő partnerünk volt a Magyar Néprajzi Társaság Népzene- néptánc Szakosztálya, valamint a Tiszán – Vízen Át Egyesület.

A rendezvény célja az autentikus magyar népzene, népi kultúra kárpát-medencei értékeinek népszerűsítése.

Emellett a Népzenei Találkozó hagyományaiból eredően mindig is összefüggő népzenei jelleg volt, nemcsak a népművészet valamennyi ágának (énekes és hangszeres népzene, tárgyaló népművészet) bemutatására törekedtünk, hanem a társadalmi népzenei ágak egyidejű jelenlétére is.

A Kecskeméti Népzenei Találkozó az ország egyetlen, autentikus népzenei foglalkozó fesztiválja. A tradicionális népzenei hagyományok ápolása meghatározó eleme a rendezvénynek.

A hagyományteremtő sorban résztvevők azt mutatták be, hogy hogyan használják saját kultúrájukat a népzene. Azt az érzelmi többletet, ami ennek köszönhető, senki más nem tudja színpadra állítani, ezért is szerezhettek felejthetetlen élményeket a pénteki program sorozásán.

Fel akartuk mutatni ezen a fesztiválon, hogy a hagyományos kultúrában kialakult értékrendszer nem egy halott anyag, ahogy sokan állítják. Mi egy olyan ablakot szerettünk volna nyitni a találkozóval, amelyen keresztül be lehet pillantani a magyar valóságnak ezekbe a rejtett szögleteibe is.

A 27. Kecskeméti Népzenei Találkozó alkalmából megrendezett konferencia az "A magyar népzene oktatása, Kodály után 50 évvel" címet viselte. A tanácskozás eladói az ország legprogresszívabb népzene-oktatási intézményeinek meghatározó személyiségei voltak.

A konferencia társszervezője a Debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola-AMI, valamint a Magyar Néprajzi Társaság Népzene- néptánc Szakosztálya voltak.

A hallgatóság soraiban főként Kecskemét városának zenepedagógusai, a népzenei mozgalom helyi szereplői, valamint egyéb érdeklődők foglaltak helyet. Az előadások a magyar népzenei mozgalom új hullámának, az (1972-ben újjá indult, majd 2011-ben az UNESCO által a szellemi kulturális örökség megőrzését szolgáló legjobb eljárások regiszterébe felvett) tánc- és népzenei módszerek ide vonatkozó eredményeit mutatták be, ki-ki a saját intézményének tevékenységén keresztül. A konferencia előadói tanulságos, értékes és megfontolandó téziseket fogalmaztak meg. Az előadásokat folyamatosan rögzítettük, így lehetőség nyílik arra is, hogy a Hagyományok Házával együttműködve egy nyomtatott kiadvány formájában azok szerkesztett szövegeit publikáljuk.

A fesztivál programjai nem korlátozódtak egyetlen helyszínre. A Hírös Agóra Kulturális Központ mellett a város számos oktatási intézménye (általános- és középiskolák), a Cifrapalota és a Deák Ferenc tér, valamint a Fő tér is helyet adtak a különböző programoknak, népzenei matinéknak. A Népzenei Találkozó programkínálatával igyekeztünk minél több réteget elérni, kitüntetett figyelemmel fordultunk a fiatalok felé. Kiemelt fontosságot tulajdonítunk annak, hogy a gyermek- és ifjúsági korosztály találkozása a népi kultúrával

maradandó élményeket adjon, ezáltal mélyítve a magyarságtudatot és az egyetemes kultúra iránti tiszteletet.

A fesztivál hozzájárult az európai és nemzetközi kulturális együttműködéshez, hiszen a programokra (Hagyományörv Gála, tudományos tanácskozás, népzenei matinék) nemcsak Magyarország területéről, hanem az egész Kárpát-medencéből érkezettek résztvevők, hogy a magyar népzene mellett más népek, etnikumok zenéjét is megismerhesse a közönség.

A vasárnap délelőtti m sorban láthatott gyermekek produkciója igazán lélekemelő volt és megerősített minket abban, hogy a népzenevel, néptáncal foglalkozó kollégák nem csak a színpadon állják meg a helyüket, hanem a tanítás során is kimagasló eredményt nyújtanak.

A népzene-kutató emlékének szentelt Hagyományörv Gálam sorban bemutattuk Kodály Zoltán gyűjtéseinek helyszínein ma is élő adatközlőket, akik megszólaltatták népdalkincseiket.

3. A megvalósítás körülményei, eredményessége

A Kecskeméti Népzenei Találkozót a Hagyományok Háza, valamint a Magyar Néprajzi Társaság Népzene-néptánc Szakosztálya szakmai támogatásával, Kecskemét Megyei Jogú Város megbízásából valósítottuk meg. Az anyagi feltételeket Kecskemét Városa és a Nemzeti Kulturális Alap biztosította, melyet a jegybevétellel egészítettünk ki.

A rendezvényeket a Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központban, a Deák téren, a F téren és a város oktatási intézményeiben rendeztük meg. A technikai feltételeket a Hírös Agóra eszközeivel biztosítottuk, melyet alkalomszeresen kiegészítettünk. A személyi feltételeket a Hírös Agóra és a Hagyományok Háza munkatársai biztosították.

A találkozó 16 programja összesen 5177 látogatót vonzott, a találkozóhoz kapcsolódó Kecskeméti Versenyt kb. 1500 fő látogatta. A rendezvényeken 124 fő lépett fel. Az összes bevétel körülbelül 75%-a Kecskemét város támogatása, 15%-a pályázati pénz, 10%-a jegybevétel és egyéb bevétel.

Sikeres fesztivált rendeztünk. Minden rendezvény színvonala igen magas volt. A látogatók érdeklődése is elég magas volt.